

Kradje u stolnoj crkvi zagrebačkoj u XVII. stoljeću

Tokom godine 1616 i prve četvrti god. 1617 izvedene su u stolnoj crkvi zagrebačkoj krađe. Nestalo je sedam srebrenih ampulica, četiri srebrene žlice, sa kadionice tonjići s nakitom, sa srebrenih pozlaćenih svijećnjaka četiri pladnjića, s biskupovog štapa (pastorala) srebrenoga i pozlaćenoga šest dragulja, tri srebrene pozlaćene patene, s biskupova križa (pax) dva velika bisera, dva bisera u zlatnim obrubima, treći bez obruba, sa srebrenih štapova dvije spone, dvije srebrene pozlaćene patene, s humerala i kazule bezbroj dragocjenih bisera, te ine srebrene crkvene stvari, što sve još nije bilo ustanovljeno. Pače sa relikvijara nestao je jedan veliki biser, a s jedne mitre (kappa) gotovo sve biserje. Odnosno je i baruta za topove, sumpora, dvosjekli mač, koji se nalazio nad sakristijom. Sve je to pokradeno vrijedilo više od 400 forinti.

Sumnja je pala na Blaža Kazajića i Gjuru Rusanića, inače Draganića »Grgač« zvanoga, zvonara stolne crkve, koji je stanovao u Novoj Vesi. Oba budu stavljena u pritvor. Kazajić je krađu priznao, kao da je i ukradene stvari rasprodao.

Na 26 travnja 1616 sastao se je sud pod predsjedanjem Grgura Jagatića, podžupana zagrebačke županije, kao zamjenika suca, a u prisuću vikara »in temporalibus« zagrebačkoga biskupa Stjepana Domjanića, Petra Znike, notara kaptolskog, Ivana Samšinovačkoga, »notara županija kraljevstva«, Matije Vorehovića, Gjure Sladojevića, te građana Andrije Bartolomskog, Martina Samca, Nikole Srebrića, Ivana Turkovića, Ivana Kuharića, Gjure Stankovića, Marka Cvetkovića, Tome Verhoca, Martina Vlahovića, Tome Turkovića, Ivana Klancera te Ivana Lelendića, pak i nekih drugih u pravo upućenih osoba.

Crkvu zagrebačku (fiscus ecclesiae) zastupao je Blaž Krpetić, dok je Grgača zastupao Ivan Škrlec, a Kazajića Nikola Dolački.

Tužitelj i zastupnik fiska stolne crkve Krpelić, izbrojio je na sudu sve pokradene stvari, za koje se ne zna. Krađu označuje velikim svetogrđem, za koje predviđa kanonsko pravo najoštriju kaznu. Jednako je teretio i tužio Kazajića i Grgača. Pripravan je bio pokazati orobljene predmete (štap, kazulu, mitru itd.) zahtijevajući najstrožu kaznu, tim više jer je Kazajić sve priznao.

Škrlec, braneći Grgača zvonara, istaknuo je, da je isti odao krađu Kazajićevu, koji je svaku sukrievnju nijekao, i kad od rasprodanih ukradenih stvari nije ništa od Kazajića primio, nit je bilo što od ukradenih stvari u

njegovim rukama. I akoprem je i on u zatvoru, ne može mu se s imfamiije suditi, niti bi trebao doći na sud.

Branitelj Kazajićev Dolački, istaknuo je, da je Grgač zvonar svakako sukriovac, jer je Gjuri Tuškane, svećeniku, pokazivao jedan biser otrgnut s rečene kazule. Molio je milost za Kazajića.

Fiskal stolne crkve Škrlec također je smatrao Grgača sukrivcem, jer je dokazano, da je ukradeni mač sakrio na stube tornja, a nije ga postavio gdje je bio.

Istražni zatvor obojice opravdao je sud. Konačno je sud zaključio, da Grgač, kojega je njegov branitelj branio kao čovjek, koji inače do sad nije ništa skrivio, imade na petnajsti dan od dana ovoga suđenja svoje poštenje i čast opravdati sa još 12 rotnika (ukućana, susjeda, građana i drugih) svečanom prisegom pred podžupanom Jagatićem i to: da nije bio sudionikom te svetogrdne krađe, da nije ukradene stvari imao u rukama i da od utrška ukradenih stvari nije od Kazajića primio ni prebijene krajcare. Ako bude to učinjeno, bit će riješen, inače ima zajedno s Kazajićem ošteti crkvu prema procjeni, koju će učiniti zlatari.

Zacijelo se je Grgač sa svojim braniteljem dosta trudio da sabere određenih 12 rotnika. Tako dođe rok prisege 10 svibnja. Pred podžupana Jagatića dođe Grgač, ali samo s jednim rotnikom. Nije mogao svoju čast spasiti. Tako je ostao sukriovac. Što se je dalje s njime Kazajićem dogodilo, ne znamo. Kazajić je zacijelo trpio strogu kaznu, dok je Grgač možda jeftinije prošao. Svakako su obojica —, ako su što imali —, morali štetu nanesenu crkvi platiti.

Ponovna krađa dogodila se je u stolnoj crkvi godine 1654. Ukraden je jedan srebreni križ, srebreni kalež i razni drugi predmeti. Ne znamo ime tata, ali držimo da je to bila osoba negdje iz okoline križevačke.

Kaptol se je naime radi toga obratio na Nikolu Makara, kapetana u križevačkoj tvrđavi, i ovaj je Kaptolu 22. travnja 1654 odgovorio, da je poveo istragu i da mu je uspjelo dobiti ukradeni križ, ali kalež i ostalo da nije pronašao. Prvom prilikom, piše, poslat će kalež Kaptolu (Arkiv zagreb. kapt. act. cap. ant. ser. chronol.).